

נתונים על היפגעות בתאונות דרכים שבהן היו מעורבים טרקטורונים

מסמך נתונים זה נכתב לבקשת חברת הכנסת קרן ברק, ומוציגים בו כמה נתונים על היפגעות בתאונות דרכים שהיו מעורבים בהן טרקטורונים בתקופה שבין השנים 2015-2019.

1. על פי תקנות התעבורה, התשכ"א-1961, "לא ינהג אדם בטרקטורון בכביש אלא לשם חצייתו או כאשר הנסיעה היא בכביש שבתחום מושב או קיבוץ". בהתאם לכך, **עיקר השימוש בטרקטורונים הוא בדרך לא סלולה**. נציין כי מגבלות על תנועת טרקטורונים קיימות גם בשטח הפתוח ובדרכים לא סלולות. כך לדוגמא, חוק איסור נהיגה ברכב בחוף הים, התשנ"ז-1997, אוסר ככלל על כניסת כלי רכב, ובהם טרקטורונים, אל חוף הים.
2. נתוני ההיפגעות מתאונות דרכים במעורבות של טרקטורונים הם בהתאם לסיווג סוג הרכב במשרד התחבורה לפי לוחיות הזיהוי.
3. הנתונים המוצגים הם אודות מעורבות של טרקטורונים בתאונות דרכים בתאונות **שסוגו כת.ד. מורחב בלבד**, דהיינו תאונות דרכים אשר נחקרו על-ידי המשטרה בכלל חומרות התאונה.¹ על כן, **נתוני היפגעות שבהם היו מעורבים טרקטורונים אולם לא אירעו בדרך כהגדרתה בחוק², לא מובאים כאן ואינם נספרים במניין תאונות הדרכים ובמניין הנפגעים של נתוני המשטרה**.
4. בהקשר זה נציין כי על פי הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים, **הנתונים אינם מייצגים נאמנה את היקף התופעה של היפגעות כתוצאה ממעורבות בתאונה עם טרקטורונים והם בחסר**. זאת, משום שבהתאם להוראות החוק, טרקטורונים משמשים לרוב לנהיגה בשטחים פתוחים כמו חוף הים או בדרכים לא סלולות, ועל כן כאמור- תאונה כזאת **אינה מסווגת על ידי המשטרה כלל כתאונות דרכים**. מכאן, שלא ניתן לגזור מהנתונים שיוצגו להלן מסקנות ברורות ומלאות אודות דפוסי ההיפגעות בתאונות במעורבות טרקטורונים בשנים הנידונות.

¹ על פי הגדרות הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה תאונות דרכים מסוג **ת"ד מורחב** היא תאונת דרכים שסווגה על ידי המשטרה כ"תאונת דרכים מסוג ת"ד" או תאונת דרכים שסווגה על ידי המשטרה כ"תאונת דרכים מסוג כללי עם נפגעים" אך לפי נתוני בתי החולים נמצא בהפצוע קשה אחד לפחות. נפגע זה סווג בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה כפצוע קשה. חומרת הפגיעה שסווגה על-ידי המשטרה מטוייבת בהסתמך על נתוני בתי חולים הנאספים על ידי מכון גרטנר, באמצעות הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

² "דרך"- לרבות כל מסילה, דרך, רחוב, סמטה, כיכר, מעבר, גשר או מקום פתוח שיש לציבור זכות לעבור בהם, כמוגדר בפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961.

**טבלה 1: נוסעים שנפגעו בתאונות דרכים עם טרקטורונים לפי חומרת הפגיעה,
2015-2019³**

שנת התאונה	הרוגים	פצועים קשה	פצועים קל
2015	1	22	14
2016	4	22	23
2017	1	8	11
2018	4	15	14
2019	2	19	12
סך הכול	12	86	74

5. על פי נתוני הטבלה שלעיל, **בחמש השנים האמורות נהרגו 12 בני אדם** כתוצאה ממעורבות בתאונות דרכים עם טרקטורונים.
6. **מתוך 160 הפצועים כתוצאה ממעורבות בתאונות דרכים עם טרקטורון בשנים 2019-2015, כ-54% סווגו כפצועים קשה**. כאמור, מכיוון שמדובר בנתוני המשטרה בלבד בנוגע לתאונות בדרכים, שלא מייצגים נאמנה את כל היקף ההיפגעות בתאונות שהיו מעורבים בהם טרקטורונים, לא ניתן להשוות את מאפייני ההיפגעות עם כלי רכב אחרים.
7. בטווח השנים המוצגות בטבלה, **שנת 2016 היא השנה שבה היה המספר הרב ביותר של נפגעים בתאונות דרכים עם טרקטורונים** - 49 במספר, מהם 4 הרוגים.
8. בנוסף על הנתונים המוצגים בטבלה 1, **בשנים 2019-2015 נפצעו 4 הולכי רגל באופן קשה, 10 נפצעו באופן קל ו-36 נוסעי רכב פרטי נפצעו קל בתאונות דרכים שבהם היה מעורב טרקטורון**.

³ הנתונים התקבלו ממרב רפאלי, ראש תחום מטה וקשרי ממשל, הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים במענה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 15 בנובמבר 2020.